

ŠTÁTNA POMOC — SLOVINSKO

Štátna pomoc č. C 19/2006 (ex NN 29/2006) — Údajná štátna pomoc pre Javor Pivku

Výzva na predloženie pripomienok podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES

(2006/C 194/04)

(Text s významom pre EHP)

Listom z dňa 16. mája 2006, ktorý je uvedený v autentickom jazyku na stranách nasledujúcich po tomto zhrnutí, oznámila Komisia Slovinsku svoje rozhodnutie začať konanie podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES, pokiaľ ide o uvedené opatrenie.

Zainteresované strany môžu predložiť svoje pripomienky k opatreniu, vo veci ktorého Komisia začína konanie v lehote jedného mesiaca odo dňa uverejnenia tohto zhrnutia a nasledujúceho listu, na adresu:

European Commission
 Directorate-General for Competition
 State Aid Greffe
 Kancelária: SPA3, 6/5
 B-1049 Brusel
 Fax: (32-2) 296 12 42

Tieto pripomienky budú oznámené Slovinsku. Zainteresované strany môžu písomne s uvedením dôvodov požiadať o dôverné nakladanie s informáciami o ich totožnosti.

TEXT ZHRNUTIA

I. KONANIE

1. Dňa 27. mája 2004 slovinská vláda prijala uznesenie o pridelení finančných prostriedkov v rámci určitých opatrení v prospech slovinskej spoločnosti Javor Pivka Lesna Industrija d. d. (ďalej len „Javor Pivka“). Uvedená skutočnosť nebola notifikovaná Komisii na základe skutočnosti, že alokácia bola odsúhlasená slovinskou monitorovacíou komisiou pre štátnu pomoc 20. apríla 2004, tzn. pred vstupom. Akokoľvek, je zaužívanou praxou Komisie, že platným kritériom je zákonne záväzný dokument, ktorým sa príslušný vnútroštátny orgán zaväzuje poskytnúť štátnu pomoc, predmetné opatrenie by mohlo predstavovať novú pomoc, takže by malo byť notifikované na základe článku 88 Zmluvy o ES a posúdené podľa článku 87 Zmluvy o ES.

II. OPIS POMOCI

2. Javor Pivka je slovinským výrobcem polotovarov z dreva ako sú debniace panely, dyhy, jemné obklady, a tiež nábytku ako sú stoličky a stoly. V roku 2003 mal finančné ťažkosti.
3. Spoločnosť preto navrhla plán reštrukturalizácie na obdobie 5 rokov (2004 – 2008), ktorým presmerovala firemné aktivity spolu so zamestnaneckou a odvetvovou reštrukturalizáciou. V tejto súvislosti, spoločnosť dostala záruku na

pôžičku od štátu okolo 4,6 milióna EUR na technologickú reštrukturalizáciu, a štátny grant okolo 1,6 milióna EUR na náhrady za prepúšťanie zo zamestnania a rekvalifikačné opatrenia, a tiež súkromnú pôžičku 1,65 milióna EUR na finančnú reštrukturalizáciu.

III. VYHODNOTENIE

4. Komisia dospela k záveru, že predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. V tejto etape má Komisia pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia so spoločným trhom, a zvlášť s usmerneniami Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z roku 1999⁽¹⁾.
5. Komisia si v prvom rade nie je istá, či spoločnosť preukazovala obvyklé známky spoločnosti v ťažkostiach, čo je podložené jej stúpajúcim predajom do roku 2003, pričom stav zásob sa stále v roku 2002 znižoval. Po druhé, nie je úplne jasné ako by plán na reštrukturalizáciu mohol umožniť spoločnosti obnoviť jej dlhodobú životaschopnosť. Po tretie, Komisia má pochybnosti, či spoločnosť zabezpečila preukázateľný vlastný príspevok na reštrukturalizáciu, pretože akýkoľvek domnelý príspevok z jej vlastných zdrojov sa nezdá dostatočne hodnoverný v svetle skutočností, že spoločnosť nemala voľnú likviditu a nebola schopná získať finančné prostriedky od svojich investorov. Nakoniec, Komisia si nie je istá so skutočnosťou, či je v uvedenom prípade prijateľné, že neboli zabezpečené žiadne kompenzačné opatrenia.

(¹) Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach, Ú. v. ES C 288, 9.10.1999, s. 2.

V súlade s článkom 14 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 sa môže od príjemcu vymáhať akákoľvek nezákonná pomoc.

TEXT LISTU

„1. Komisia želi obvestiti Slovenijo, da je po preučitvi informácií o zgoraj navedeni pomoci, ki jih je prejela od slovenských orgánov, sklenila začať postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES.

I. POSTOPEK

2. Dne 1. decembra 2004 je Komisia prejela pritožbo glede domnevne pomoci slovenskemu lesnopredelovateľnému podjetju Javor Pivka lesna industrija d.d. (v nadaljnjem besedilu ‚Javor Pivka‘).
3. S pismom z dne 21. decembra 2004 in 10. maja 2005 je Komisia zahtevala informácie glede časa dodelitve domnevne pomoci, do 15. novembra 2005 in 23. decembra 2005 pa je zahtevala informácie o prestrukturiranju podjetja. Slovenski organi so odgovorili s pismi z dne 19. januára 2005, 8. júnia 2005, 5. decembra 2005 in 6. februára 2006.
4. Slovenski organi so v pismu z dne 8. júnia 2005 Komisiji sporočili, da so bili ukrepi odobreni pred pristopom in da niso bili vključeni v tako imenovaní začasný postopek, ker je bila ekonomská izpostavenosť državnej pomoci natančno znana pred postopkom.
5. Iz sklepa, ki ga je predložila Slovenija, je razvidno, da je razne ukrepe državnej financiranja odobrila medresorská strokovná komisia dne 6. apríla 2004. Pozneje so družbe dne 9. apríla 2004 zaprosile komisiu za sprevádzanie državných pomoci za súhlas, ki je bilo izdano dne 20. apríla 2004. Komisia za sprevádzanie državných pomoci je odločila, da so ukrepi državnej pomoci, ki je skladná z zákonom o sprevádzaní državných pomoci.
6. Še 27. mája 2004 pa je vláda sprejela rezolúciu, da bi bilo treba družbi dodeliť državnu pomoc na spôsob, ki ga določajú rezolúcie príslušnej medresorskej strokovnej komisie. V pismu z dne 2. februára 2006 je Slovenija potrdila, da ‚je bila pomoc odobrená družbi Javor Pivka [...] s sklepom vlády v čase, ko je bila Slovenija že plnoprávnou členicou EÚ‘.

II. PODROBEN OPIS POMOCI

7. Družba Javor Pivka je výrobcateľ lesných polodielkov, ktorým sa opožná plošče, vezané plošče in furnír, ter pohýšťa, ktorým sa mize in stoly. Družba je na območji Pivky v Sloveniji, leta 2003 pa je imela okolo 800 zamestnaných. Javor Pivka je ena od družieb, ktoré v slovenskom lesovaní a pohýšťovním sektore zamestávajú najviac zamestnaných.
8. Družba je v vlastníctve viacerých fyzických osôb a investičných fondov, od ktorých nijedný ne presahuje 25-percentný podiel. Z výzemu Kapitálnej družby d.d., ktorá má v vlastníctve okolo 5 percent, sú inštitucionálni vlastníci zamestnaní. Pred krátkim časom sa dopokapitalizovali svoje matičné družby.

9. Družba má viac závislých družieb; niektoré z nich tržijú výrobky v väčších slovenských mestách, niektoré družby, prevzaté januára 2003, realizujú programy spracovania a spracovania lesova.

10. Hlavní finanční a operatívni ukazovatele kažu, že sa je finančné hospodárenie družby v roku 2003 oslabovalo. Družba je stratila veľký podiel svojho registrovaného základného kapitálu, ktorý bol 1,195 miliardy SIT [okolo 5 miliónov EUR ⁽²⁾], apríla 2004 pa le še 0,7 miliardy SIT. Po tom sa boli od roku 2001 hospodárske výsledky družby negatívni, njen čistý finančný tok pa sa je znižoval. Avšak pa sa jej zálohy v roku 2002 znižovali, zvyšovali pa sa le v roku 2003. Podobne sa je v roku 2002 predaj zvyšoval, v roku 2003 pa znižoval.

11. Apríla 2004 je družba Javor Pivka ministromstvu za hospodárenie predložila plán restruktúrovania za obdobie od 2004 do 2008.

12. Družba svoje súčasné rozmery rozkladá s poklesom hospodárskeho rastu na hlavných vývozných trhoch (zvlášť v Nemecku a v USA), ktorým predaj 70 percent svojej výroby. Po tom má zastaralé výrobné možnosti. Organizácia štruktúra jej nie umožnila uskladiť výrobné s poptávaním. Preto sa boli výrobné náklady vysoké. Družba nie je schopná vyrábať výrobky v vyššom cenovnom rozpätí. Preto nedostatok likvidity pa sa je kopírovali záväzky a finančné záťaž.

13. Hlavná časť restruktúrovania družby Javor Pivka je možná pozrieť:

— Družba Javor Pivka by zmenila predajnú stratégiu tak, že sa by presunula s trhom EÚ a severoamerických trhov zvlášť na východoeurópske a ruský trh. Náklady v výšce 496 miliónov SIT by boli z ‚svojich zdrojov‘.

— Restruktúrovanie priemyselnej by trvalo tri roky a by zlepšovalo výrobnú účinnosť a znižovalo náklady obrátovania. Náklady v výšce 2,099 miliardy SIT by boli z ‚svojich zdrojov‘, z časti pa s pomocou v znesku 1.100 miliónov SIT (4,6 milióna EUR), zaručenými s vládnymi zárukami.

— Vykonala by restruktúrovanie zamestnaných, vrátane z znižovaním počtu zamestnaných na 108 zamestnaných, za zvyšných 693 zamestnaných pa by vykonala špeciálne a všeobecné usposobovanie. Náklady v výšce 602 milióna SIT by boli z ‚svojimi zdrojmi‘, z časti pa s pomocou v znesku 382 miliónov SIT (1,6 milióna EUR).

— Cieľ finančnej restruktúrovania je reprogramovanie existujúcich a tečúcich dlhodobých finančných záväzkov, predpokladá sa, že s pomocou ‚svojich zdrojov‘ alebo s pomocou vlastníkov alebo bank. Vidieť je, že družba prejela pomoc v výšce 400 miliónov SIT (1,65 milióna EUR).

⁽²⁾ Glede na to, že na začiatku roku 2006 1 EUR = 240 slovenských tolarjev (SIT).

14. Na podlagi prestrukturiranja se bo presežek iz poslovanja v letu 2004 povečal do 6 odstotkov in leta 2008 dosegel 12,7 odstotkov. Dobiček iz poslovanja v primerjavi z lastniškim kapitalom se bo v letu 2007 povečal na 14 odstotkov.
15. Komisija za spremljanje državnih pomoči je določila izravnalni ukrep, da družba v obdobju prestrukturiranja ne sme prejeti nobene druge državne pomoči.
16. Slovenija je Komisijo obvestila, da je družba Javor Pivka v letu 2004 od države prejela nepovratna sredstva v višini [...] (*) SIT ([...] EUR) za varčevanje z energijo.

III. PRESOJA POMOČI

1. Obstoječe državne pomoči

17. V skladu s členom 87 Pogodbe ES je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva državna pomoč, če prizadene trgovino med državami članicami, razen kadar jo je mogoče upravičiti na podlagi člena 87(2) ali (3) ES.
18. Komisija opazuje, da je pomoč dodeljena iz državnih sredstev posameznemu podjetju. Ker trgovina z lesnimi izdelki med Slovenijo in drugimi državami članicami obstaja, bi lahko ukrep izboljšal položaj prejemnika v primerjavi z njegovimi konkurenti v Sloveniji in v EU, kar pomeni, da pomoč izkrivlja konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami. Zato Komisija meni, da sedanje jamstvo in subvencija družbi Javor Pivka pomenita državno pomoč v skladu s členom 87(1) Pogodbe ES.

2. Obstoječe nove državne pomoči

19. Slovenski organi so sprva dvomili, da je Komisija pristojna za presojo pomoči na podlagi člena 88 Pogodbe ES, glede na to, da je bila pomoč izplačana pred pristopom. Komisija je bila soočena z vprašanjem, ali sme presojati državno pomoč, dodeljeno tik pred pristopom, v smislu Priloge IV.3 Akta o pristopu. (3) Komisija je pojasnila, da je ustrezen kriterij, s katerim se ugotovi, ali je bila pomoč izvedena pred pristopom, pravno zavezujoča listina, s katero se pristojni nacionalni organi obvežejo, da bodo odobrili pomoč. (4) Odsotnost takega sklepa pred pristopom pomeni, da ukrep ni bil odobren pred pristopom in pomeni novo pomoč, katere skladnost s skupnim trgom Komisija presoja na podlagi člena 88 Pogodbe ES.

(*) Zajeto z obveznostjo varovanja poslovne skrivnosti.

(3) Predviden je pravni okvir za presojo shem pomoči in posameznih pomoči, izvedenih v novi državi članici pred datumom pristopa k EU, ki se uporablja tudi po pristopu (tako imenovani začasni mehanizem).

(4) Podrobnosti so v odločitvi Komisije v zadevi C-3/2005 FSO, UL C 100 z dne 26. 4. 2005, str. 2, od točke 38 naprej.

20. V tem primeru Komisija zaključuje, da ustrežna zavezujoča listina, s katero so se pristojni nacionalni organi obvezali, da bodo odobrili pomoč, ni začela veljati pred pristopom. Veljavni slovenski zakon v členu 22 določa, da se pomoč dodeli s sklepom vlade na predlog ministrstva. Predhodni sklepi medresorskih strokovnih odborov in pristojnega ministrstva so bili sicer potrebni za dodelitev, vendar pa niso zadostovali za odobritev pomoči. Končno odločitev sprejme vlada. Ta resolucija pa je bila izdana šele maja 2004. Zato ukrep predstavlja novo pomoč in ga je treba priglasiti na podlagi člena 88 Pogodbe ES in presojati na podlagi člena 87(1) Pogodbe ES.

3. Združljivost pomoči

21. Slovenija je navedla, da gre za pomoč za prestrukturiranje, ki bi morala izpolnjevati merila iz smernic Skupnosti o pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu 'smernice o pomoči za reševanje in prestrukturiranje') glede združljivosti s skupnim trgom na podlagi člena 87(3) Pogodbe ES. Če je družba resnično v težavah, se ne uporablja nobena druga izjema iz člena 87(2) ali (3) Pogodbe ES. Ker je bila pomoč dodeljena maja 2004, jo je treba presojati na podlagi smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje iz leta 1999. (5)
22. Komisija dvomi, da je družba Javor Pivka upravičena do pomoči za prestrukturiranje. Sprašuje se, ali ne bi mogla pridobiti finančne podpore od skupine, kateri pripada. Če so bili lastniki družbe očitno sposobni zagotoviti finančne vložke v zadnjih letih, zakaj tega niso mogli storiti tudi leta 2004?
23. Poleg tega je jasno, da družba ne kaže kapitalske izgube na podlagi točke 5 smernic, zato Komisija dvomi, da ima družba vse običajne znake podjetja v težavah na podlagi točke 6 smernic. Res je, da je imela družba nenehne izgube v letih 2002 in 2003 ter da se ji je zmanjšal denarni tok. Po drugi strani pa se je prodaja večala do leta 2003, zaloge pa so se leta 2002 še zmanjšale, kakor je navedeno v točki (10). Zato Komisija ni prepričana, ali je slabo poslovanje družbe izjemen dogodek, in ne stalna težnja. Leto 2003 je bilo slabo poslovno leto za številne družbe v EU. Komisiji ni jasno, zakaj vlagatelji ne bi mogli premostiti teh težav preprosto z zunanjim financiranjem.
24. Poleg tega ni jasno, kako bo načrt prestrukturiranja družbi omogočil ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti. Čeprav informacije o načrtu kažejo, da bi več notranjih ukrepov lahko preusmerilo družbo, in da vsebuje napovedi, po katerih je ponovna vzpostavitev rentabilnosti mogoča, pa Komisija ni prejela dovolj podatkov, da bi presodila predpostavke glede prihodnje donosnosti. Komisija zlasti nima dovolj podatkov, ki bi utemeljevali predpostavljeno gibanje prodaje.

(5) Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, UL C 288, 9.10.1999, str. 2.

25. Komisija tudi dvomi, ali je prejemnik zagotovil dovolj lastnih sredstev. Načrt in pojasnila, ki jih je dala Slovenija, kažejo samo, da bo družba prispevala lastna sredstva za prestrukturiranje, pri tem pa ne navaja, kako bodo lastna sredstva ustvarjena. Glede na to, da družba nima prostih denarnih sredstev in da naj ne bi bila sposobna pridobiti sredstev od svojih vlagateljev, je videti, da to kaže na uporabo prihodnjega denarnega toka. Ker pa se nanaša na prihodnje prispevke, to ni sprejemljiv ukrep za lastni prispevek.⁽⁶⁾ Komisija pričakuje natančna pojasnila glede izvora in časa teh sredstev.
26. Komisija tudi ni opazila nobenih izravnalnih ukrepov, ki bi jih zagotovila družba, čeprav je videti, da na trgu lesne in pohištvene industrije ni težav zaradi strukturnih presežnih zmogljivosti. Komisija bi potrebovala podrobno analizo trga in nadaljnje informacije v tej zvezi.
27. Komisija potrebuje tudi več informacij o vseh drugih pomočeh, dodeljenih v letu 2004, saj bi se lahko tudi te šteje kot pomoč za reševanje in prestrukturiranje, glede na to, da je malo verjetno, da bi bila okoljska pomoč odobrena podjetju v težavah.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

28. Ta odločitev se obravnava kot odločitev o začetku uradnega postopka preiskave v smislu člena 88(2) Pogodbe ES in Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999. Komisija v skladu s postopkom iz člena 88(2) Pogodbe ES zahteva, da Slovenija v enem mesecu od datuma prejema tega dopisa predloži svoje pripombe in pošlje vse informacije, ki bi lahko pomagale pri presoji pomoči.
29. Komisija zahteva, da Slovenija takoj pošlje kopijo tega dopisa možnemu prejemniku pomoči.
30. Komisija bi želela opomniti Slovenijo, da ima člen 88(3) Pogodbe ES odložilni učinek, in opozoriti na člen 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999, ki določa, da se lahko vsa nezakonita pomoč izterja od prejemnika.
31. Komisija opozarja Slovenijo, da bo zainteresirane stranke obvestila z objavo tega dopisa in njegovega povzetka v *Uradnem listu Evropske unije*. Z objavo obvestila v Dodatku EGP k *Uradnemu listu Evropske unije* bo obvestila tudi zainteresirane stranke v državah Efte, ki so podpisnice Sporazuma EGP, Nadzornemu organu EFTA pa bo poslala izvod tega dopisa. Vse zainteresirane stranke bodo pozvane, da oddajo svoje pripombe v enem mesecu od datuma objave tega obvestila.“

⁽⁶⁾ Odločitve Komisije v zadevi C-19/2000 TGI, UL L 62, 5.3.2002, str. 30, točka 106 in zadevi C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, UL L 287, 14.11.2000, str. 51 točka, 52.